Lietas Nr. C29663313
Lietas arhīva Nr. C-2984-14/17

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rīgā, 2014.gada 1.aprīlī

Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesa, tiesnese Jolanta Zaškina, rakstveida procesā, izskatīja civillietu SIA „Ātrais kredīts" maza apmēra prasībā pret /pers. A/ par parāda piedziņu un

konstatēja

SIA „Ātrais kredīts" cēlusi tiesā maza apmēra prasību pret /pers. A/ par galvenā parāda Ls 100, lietošanas procentu Ls 100, līgumsoda Ls 200 un ar brīdinājuma izsniegšanu saistīto izdevumu Ls 5,25 piedziņu sakarā ar pušu starpā 2009.gada 16.septembrī noslēgtā aizdevuma līguma neizpildi.

Atbildētājs, kuram 2013.gada 20.jūnijā uz deklarēto dzīvesvietu nosūtīts prasības pieteikums paskaidrojumu sniegšanai, paskaidrojumus noteiktajā termiņā nav sniedzis.

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 250.^{21} panta otro daļu paskaidrojumu neiesniegšana nav šķērslis sprieduma taisīšanai lietā.

2014.gada 21.janvarī pusēm, ievērojot Civilprocesa likuma 56.panta noteikumus, nosūtīts paziņojums par lietas izskatīšanu rakstveida procesā un tiesas sprieduma pieejamības datumu.

Tiesa, pārbaudījusi lietas materiālus, uzskata, ka prasība ir apmierināma daļēji.

Civillikuma 1943.pants nosaka, ka aizņēmējam jāatdod tāda pati summa vai tāds pats daudzums, kādu viņš aizņēmis.

No lietas materiāliem redzams, ka 2009.gada 16.septembrī no atbildētāja norēķinu konta Nr./konta numurs/ tika apstiprināta reģistrācija kredīta saņemšanai no SIA „Ātrais kredīts", kā arī apstiprināta piekrišana kredītlīguma noteikumiem ar AKST kodu B833 9766 4000 46F8 22FC CDF2 9388 3540 un prasītāja, pamatojoties uz atbildētāja iesniegumu, pēc reģistrācijas veikšanas ieskaitījusi iepriekš minētajā kontā aizdevumu Ls 100 apmērā (lietas 11.-14., 16. un 18.lapa).

Ņemot vērā minēto, tiesa atzīst, ka pušu starpā tika noslēgts distances līgums par finanšu pakalpojumu sniegšanu.

Saskaņā ar kredīta līguma vispārīgo noteikumu 2.1. un 2.6.1.punktu kredīta ņēmējam ir pienākums savlaicīgi atmaksāt kreditora piešķirto kredītu, veikt maksājumu, kredīta procentu maksājumu un kredīta piešķiršanas komisiju.

Kā redzams no lietas materiālos esošā līguma pielikuma un atbildētāja konta pārskata (lietas 13. un 18.lapa), kas satur informāciju par kredīta ņēmēja izvēlētajiem kredīta nosacījumiem, aizdevums Ls 100 apmērā atbildētājam tika piešķirts uz laiku līdz 2009.gada 15.oktobrim.

Pēc minētā datuma atbildētājs aizdevumu neatdeva, paliekot parāda Ls 100 (142,29 *euro*), kas no atbildētāja piedzenams, pamatojoties uz Civillikuma 1943.pantu.

Civillikuma 1753.pants nosaka, ka ar procentiem jāsaprot tā atlīdzība, kas dodama par kādas naudas summas vai citu atvietojamu lietu lietošanas atvēlējumu vai kavējumu, samērā ar viņu daudzumu un lietošanas ilgumu. Saskaņā ar Civillikuma 1756.pantu pienākums maksāt procentus pamatojas vai nu uz tiesisku darījumu, vai uz likumu. Savukārt Civillikuma 1946.panta pirmā daļa noteic, ka procenti par aizdevumu dodami tikai tad, ja tie bijuši tieši norunāti vai ja parādnieks pielaidis nokavējumu. Saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu procentu apmērs cieši jānosaka aktā vai darījumā. Ja tas nav darīts, kā arī tajā gadījumā, ja likums nosaka aprēķināt likumiskos procentus, tas ir, seši procenti no simta gadā.

Kā redzams no līguma pielikuma, kas satur informāciju par kredīta ņēmēja izvēlētajiem kredīta nosacījumiem, atbildētājs apņēmās samaksāt prasītājai kredīta lietošanas procentus par laiku no 2009.gada 16.septembra līdz 2009.gada 15.oktobrim Ls 24 apmērā.

Ņemot vērā to, ka ne minētais līguma pielikums, ne arī kāds cits lietas materiālos esošais rakstveida pierādījums, ieskaitot pušu starpā noslēgto kredīta līgumu, nesatur apstiprinājumu tam, ka puses būtu pielīgušas atbildētājam pienākumu maksāt kredīta lietošanas procentus tādā apmērā, kas pārsniedz Ls 24, tiesa uzskata, ka no atbildētāja piedzenami pielīgtie kredīta lietošanas procenti 34,15 *euro* (Ls 24) apmērā, kā arī likumiskie procenti par laiku no 2009.gada 16.oktobra līdz 2013.gada 27.februārim (prasības pieteikuma parakstīšanas diena) 28,80 *euro* apmērā (Ls 100 x 6 % : 365 x 1231 nokavējuma diena = Ls 20,24 jeb 28,80 *euro*).

Daļā par līgumsoda piedziņu prasība apmierināma daļēji.

Saskaņā ar Civillikuma 1716.pantu līgumsods ir pametums, ko kāda persona uzņemas ciest sakarā ar savu saistību tajā gadījumā, ja viņa šo saistību neizpildītu vai izpildītu nepienācīgi. Saskaņā ar Civillikuma 1717.panta otro daļu līgumsoda apmēru noteic līdzēji, un tas nav aprobežots ar zaudējumu lielumu, kādi paredzami no līguma neizpildīšanas. Savukārt Civillikuma 1720.pants paredz kreditora tiesību prasīt kā līgumsodu, tā arī līguma izpildīšanu, ja tieši tā bijis norunāts vai līgumsods bijis norunāts ne tik daudz par neizpildīšanu vispār, kā par neizpildīšanu īstā laikā. Tādējādi, tiesas ieskatā, līgumsodam ir sodīšanas un zaudējumu atlīdzināšanas funkcija, un tā uzdevums ir ietekmēt saistību izpildi, nevis nodrošināt kreditoram labumu papildus parādnieka pamatsaistībai.

Līgumsods nav līdzeklis, ar kura palīdzību kreditors ir tiesīgs iedzīvoties uz parādnieka rēķina un tiesiskajās attiecībās sakarā ar sodoša rakstura tiesisko līdzekļu piemērošanu par vispārēju principu ir atzīstams soda samērīguma princips.

Saskaņā ar kredīta līguma 5.1.punktu atbildētājs uzņēmies saistību par kredīta samaksas neveikšanu kredīta atmaksas dienā maksāt prasītājai līgumsodu 2 % apmērā no termiņā nesamaksātās kredīta summas par katru nokavēto dienu.

Vērtējot iepriekš minēto līguma noteikumu, tiesa atbilstoši Civilprocesa likuma 5.panta sestās daļas prasībām ņem vērā Augstākās tiesas Senāta judikatūru, kas izveidojusies ar Augstākās tiesas Senāta 2004.gada 22.septembra spriedumu lietā Nr.SKC-441, 2005.gada 26.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-48, 2007.gada 20.jūnija lēmumu lietā Nr.SPC-43, 2008.gada 14.maija spriedumu lietā Nr.SKC-212, saskaņā ar kuru jautājums par līgumsoda samērīgumu un taisnīgumu konkrētos apstākļos izlemjams pēc tiesas ieskata saskaņā ar Civilprocesa likuma 5.pantā norādīto taisnības apziņu un vispārējiem tiesību principiem.

Tiesa secina, ka kredīta līguma 5.1.punktā paredzētajam līgumsodam ir izteikti sodošs, nevis zaudējumu atlīdzinošs raksturs, un tā apmērs – 2 % dienā no termiņā nesamaksātās summas nav samērots ar vispārējiem taisnīguma un samērīguma principiem, jo līgumsoda apmērs gadā var sasniegt 730 %. Turklāt no prasības pieteikuma izriet, ka prasītāja līgumā paredzēto līgumsodu sākusi aprēķināt ar 2009.gada, savukārt prasības pieteikumu sagatavojusi vien 2013.gada 27.februārī.

Tādējādi, tiesas ieskatā, prasītāja, pieļaujot parāda samaksas nokavējumu kopumā 1231 dienu, ieguvusi iespēju netaisni iedzīvoties uz atbildētāja rēķina, gūstot nesamērīgu labumu. Lai gan, kā tas izriet no prasības pieteikumā ietvertā līgumsoda aprēķina, prasītāja labprātīgi samazinājusi no atbildētāja piedzenamā līgumsoda apmēru no Ls 2462 līdz Ls 200, tas joprojām vairākkārt pārsniedz piedzenamās aizdevuma pamatsummas apmēru.

Līdz ar to prasītājas pieprasītais līgumsods ir samazināms līdz nesamaksātās aizdevuma pamatsummas apmēram, proti, Ls 100 (142,29 *euro*), kas, tiesas ieskatā, konkrētajā gadījumā ir taisnīgs un samērīgs līgumsoda apmērs par atbildētāja pieļauto saistību izpildes nokavējumu.

Nav pamata apmierināt prasību daļā par ar brīdinājuma izsniegšanu saistīto izdevumu Ls 5,25 piedziņu.

Ar brīdinājuma izsniegšanu saistītie izdevumi nav atzīstami par ar konkrētās lietas izskatīšanu saistītajiem izdevumiem vai arī zaudējumiem materiālo tiesību izpratnē.

Augstākās tiesas Senāta spriedumos ir atzīts, ka jautājums par viena procesa ietvaros samaksāto tiesāšanās izdevumu piedziņu nevar tikt izlemts citā, pavisam jaunā tiesvedības procesā, šo prasījumu pamatojot ar Civillikuma normām par zaudējumu atlīdzināšanu (Civillikuma 1770.-1792.pants). Materiālās tiesību normas nav piemērojamas strīdos par izdevumu atlīdzību (sk., piemēram, Augstākās tiesas Senāta 2009.gada 21.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC-6, 2011.gada 6.aprīļa spriedumu lietā Nr.SKC-143, 2013.gada 30.janvāra spriedumu lietā Nr.SKC- 965).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 41.pantu, kas nosaka, ka pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses tās samaksātos tiesas izdevumus proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram, no atbildētāja prasītājas labā piedzenami tiesas izdevumi 75,84 *euro*, ko veido valsts nodeva 71,14 *euro* (Ls 50) un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 4,70 *euro* (Ls 3,30).

Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195.pantu prasītājai atzīstamas tiesības par laiku no 2013.gada 28.februāra līdz sprieduma izpildei /izsoles dienai/ saņemt no atbildētāja likumiskos procentus, kas saskaņā ar Civillikuma 1765.panta pirmo daļu ir seši procenti no simta gadā.

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 193., 195., 204.^{1} un 250.^{27} pantu, tiesa

nosprieda

prasību apmierināt daļēji.

Piedzīt no /pers.A/SIA „Ātrais kredīts" labā neatmaksāto aizdevumu 142,29 *euro*, aizdevuma lietošanas procentus par laika periodu no 2009.gada 16.septembra līdz 2009.gada 15.oktobrim 34,15 *euro*, nokavējuma procentus par laika periodu no 2009.gada 16.oktobra līdz 2013.gada 27.februārim 28,80 *euro,* līgumsodu 142,29 *euro* un tiesas izdevumus 75,84 *euro*, kopā 423,37 *euro* (Četri simti divdesmit trīs *euro* 37 centi).

SIA „Ātrais kredīts" ir tiesības par laiku no 2013.gada 28.marta līdz sprieduma izpildei /izsoles dienai/ saņemt no /pers. A/ likumiskos procentus (seši procenti no simta gadā) no neatmaksātās aizdevuma summas (142,29 *euro*).

Noteikt /pers.A/ termiņu sprieduma labprātīgai izpildei 10 (desmit) dienu laikā no sprieduma spēkā stāšanās dienas, samaksu veicot SIA „Ātrais kredīts" kontā AS „Swedbank" LV41HABA0551021740568.

Pārējā daļā prasību noraidīt.

Spriedumu var pārsūdzēt Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesu kolēģijā 20 dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas, iesniedzot apelācijas sūdzību Rīgas pilsētas Latgales priekšpilsētas tiesā.

Tiesnese Jolanta Zaškina